

PRÆDIKEN GRUNDLOVSDAG 5. JUNI 2023
VESTER AABY PRÆSTEGÅRDSDAG KL. 16.00
Tekster: Rom. 11,32-36, Joh. 3,1-15
Salmer: 726,318,294,42

Tak ske Gud Fader, Søn og Ånd,
Et i fuldkommenhedens bånd:
Den hellige Treenighed
Ske lov og pris i evighed!

Grundlovsdagen går i kirke i dag. Vi har gennem de efterhånden mange år, vi har holdt grundlovsmøde her i præstegårdshaven haft det som tradition at slutte dagen med en gudstjeneste.

Det gør noget særligt ved en gudstjeneste, at den bliver rykket ud af sine vante kirkerammer. Det er på ingen måde en erstatning. Vi har Vester Aaby Kirke som baggrundstæppe her i dag og skulle vejret have drillet os, står den parat.

Men når naturen holder pinsefest og solen står højt på himlen flytter vi tingene uden for. Det gør vi med kaffe, med grundlovstale og med gudstjeneste. Lige som vi måske også flytter aftensmaden uden for, når vi kommer hjem. Og lige som vi gjorde forleden med gudstjenesten nede ved Nakkebølle Strand.

Derfor bliver det også en næsten paradoksal kontrast at lade grundloven gå i kirke i dag sammen med Nikodemus. For han er i dag et nattemenneske. Det er en i bogstaveligste forstand

lyssky gerning, vi hører ham foretage, når han om natten opsøger Jesus.

Nikodemus var ikke grundlovsfader. Men han var lovgiver. Han var medlem af jødernes råd.

Og så er der altså ting, man bare ikke gør. Vi lever i disse år i en tid, hvor fejltrin koster dyrt. Det er nyt, at der skal mindre og mindre til, men ellers er det ikke noget nyt.

Derfor bliver mørket Nikodemus' ven.

For lovgiveren og loveksperten er blevet anfægtet.

Paragrafferne er kommet til kort.

Vi vil i vores dagligdag gerne stole på, at Grundloven har taget højde for alt. Og frem for alt på, at beslutninger skal stå på mål for, om de er i strid med Grundloven. Det kræver mange Nikodemus'er at holde styr på det. Og godt for det.

Derfor ved Nattenikodemus godt, at det Jesus gør, er i strid med den grundlov, der gjaldt på Jesu tid.

Når man var medlem af jødernes råd.

Men han vidste også, at Jesus var en lærer, der var kommet fra Gud; for ingen kunne gøre de tegn, han gjorde, uden at Gud var med ham.

Og det hænger slet ikke sammen i hovedet på Nikodemus.

Derfor skal han nu afgøre sig for, om det er grundloven eller Jesus, der tager fejl.

Ellers kan han ikke sove.

Jeg tror ikke normalt, at Grundloven som vi fejrer i dag, kan holde os vågne om natten. I hvert fald ikke den Grundlov, der blev underskrevet af Frederik IX i dag for 70 år siden.

Men måske kan vores egen indre grundlov gøre det. Måske lever vi mere eller mindre uden at tænke over det, på regler og

love, som vi har gjort til vores egne, og som kun vi selv ved, om bliver overholdt.

Af os selv eller af andre.

Og sådanne regler kan anfægte nattesøvnen. Navnlig hvis de bliver overtrådt af andre.

Nu håber Nikodemus, at en natlig sjælesorgssamtale med Jesus kan sætte tingene på plads.

Men sådan går det ikke.

For Jesus sætter aldrig menneskelige grundlove på plads.

Og Nikodemus' logik kommer til kort allerede inden samtalen er kommet i gang.

Fordi det jo unægtelig er en menneskelig grundlov, at vi kun bliver født én gang. Vi har kun et CPR-nr. hver.

Det er så indlysende for os, at der naturligvis ikke står noget om det i Grundloven.

Men der står noget om indfødsret. Det skal ikke forfølges her, hvad der står, men lad os holde fast i selve ordet.

Indfødsret.

For det kan måske være det, der med et moderne ord hedder et link mellem Jesus og Nikodemus.

Og dermed mellem evangeliet og os, der i dag holder gudstjeneste uden for de vante rammer. Lige som Nikodemus var uden for de vante rammer. Selv om vi ikke behøver at gemme os for nogen.

Vi skal om lidt synge Grundtvig. Han er en mester i at forene ånd og støv på en måde, der rimer. Mest kendt naturligvis i pinsesalmen ”I al sin glans.”

Men i den salme, vi skal synge nu efter prædikenen, har Grundtvig sneget et grundlovsord ind. Også selv om salmen er skrevet 3 år før den første grundlov fra 1849.

Og det ord er lige præcis ordet ”indfødsretten” Skænk os, skønt vi bo på sletten, i det høje indfødsretten, i Guds rige borgerskab.

Den bøn er Nikodemusbønnen. Også selv om han slet ikke selv vidste det, da han sneg sig af sted i ly af mørket.

Det er i virkeligheden grunden til, at teksten om Nikodemus hører til på den dag, der i gamle dage hed ”Hellig Trefoldigheds Fest” – festen for, at vi nu har fået alle tre led fra vores trosbekendelse med i kirkeåret. Vi fejrede for en uge siden festen for Helligånden.

Og det er den, der er på spil hos Nikodemus. For det er den, der har drevet ham af sted på en måde, så der ikke var andet at gøre. Helligånden har sendt Nikodemus ud på nattevandringen mod morgenlyset.

Påskemorgenlyset.

Den nødvendige vandring mod frelsen, som selv en lærer i Israel ikke forstår.

Simpelthen fordi den hverken kan eller skal grundlovsforstås.

Den skal tros. I modsætning til Grundloven, der netop er skrevet på en måde, så alt kan vides. Nok somme tider tolkes og somme tider diskuteres.

Men aldrig blot og bart tros.

Det skal det, Jesus siger til Nikodemus i dag: Ingen er steget op til himlen undtagen den, der steg ned fra himlen,

Menneskesønnen.

At få lov til at leve af den tro er at have fået indfødsret i Guds rige borgerskab.

Og adgangen er at blive født igen. Ikke af moders liv, men ved vand og ånd.

Ved dåb. I treenighedens navn. I Faderens og Sønnens og Helligåndens navn.

Og det bliver man alene – i hvert fald indtil videre – i kirken. Undtagen i nødstilfælde, hvor alle kan døbe alle steder. Det er et af de steder, hvor jordisk og himmelsk lov arbejder sammen. For der er meget jura, hvor indhold skaber form.

Det er meget vigtigt i dag at holde fast i, at vi intet hører om, hvad Nikodemus sagde, inden han forlod Jesus igen. Vi kan kun håbe for ham, som vi kan håbe for os alle, at den ånd, der havde ledt ham til Jesus og dermed givet ham indfødsret i Guds rige borgerskab også ledte ham tilbage til den nye genfødte hverdag, hvor ånd og støv skal arbejde sammen. Vi har i vores lutherske hjørne af verden lært at skelne mellem det, der har med kirken at gøre og det, der har med verden at gøre. Men vi hører i dag, at Guds nåde omfatter hele vort menneskeliv. Derfor indledes Grundloven den dag i dag med ordene Vi Frederik den niende, af Guds nåde, Danmarks konge har givet denne lov.

Vi har altid lov til at komme til Gud med vores Nikodemusspørgsmål, og vi har lov til at holde fast i, at vores søgen har fået Helligånden til hjælp midt i vores verden. Grundloven går i kirke i dag, men vi går alle efterfølgende ud i verden med dens opgaver, dens lys og mørke, dens undren. Omgivet af levende håb og i dag af sommer skær og blid.

AMEN